

CURTEA DE CONTURI A REPUBLICII MOLDOVA

H O T Ă R Ă R E A nr. 5 **din 8 februarie 2024**

cu privire la Raportul de audit al conformității privind gestionarea patrimoniului public și a resurselor financiare de către Societatea pe Acțiuni „Moldtelecom” în anii 2020-2022

Curtea de Conturi, în prezența dlui Viorel Motorniuc, director general interimar al Societății pe Acțiuni „Moldtelecom”; dlui Roman Cojuhari, director general al Agenției Proprietății Publice; dlui Sergiu Gaibu, director al Agenției Naționale pentru Reglementare în Comunicații Electronice și Tehnologia Informației; dlui Valerian Bobu, director general adjunct al Agenției Proprietății Publice, președinte al Consiliului Societății pe Acțiuni „Moldtelecom”; dlui Marian Pocaznoi, director adjunct al Agenției Naționale pentru Reglementare în Comunicații Electronice și Tehnologia Informației; dnei Tatiana Fondos, șefă a Direcției monitorizare și control a Cancelariei de Stat; dnei Rodica Cucu, directoare financiară, contabilă-șefă a Societății pe Acțiuni „Moldtelecom”; dnei Natalia Patrașcu, șefă interimară a Direcției administrare corporativă, metodologii și reglementări a Agenției Proprietății Publice; dnei Ala Vizir, șefă adjunctă a Direcției politici contabile și audit în sectorul corporativ a Ministerului Finanțelor; dnei Natalia Vrabie, șefă adjunctă a Direcției monitorizarea activelor statului a Ministerului Finanțelor; dnei Alexandra Pușcaș, șefă a Secției politici în administrarea proprietății publice a Ministerului Dezvoltării Economice și Digitalizării, precum și a altor persoane responsabile, în cadrul ședinței video, călăuzindu-se de art.3 alin.(1) și art.5 alin.(1) lit.a) din Legea privind organizarea și funcționarea Curții de Conturi a Republicii Moldova¹, a examinat Raportul de audit al conformității privind gestionarea patrimoniului public și a resurselor financiare de către Societatea pe Acțiuni „Moldtelecom” în anii 2020-2022.

Misiunea de audit public extern a fost realizată în temeiul art.31 alin.(3) și alin.(6), art.32 din Legea nr.260 din 07.12.2017 și în conformitate cu Programul activității de audit al Curții de Conturi pe anul 2024², precum și cu Standardele Internaționale ale Instituțiilor Supreme de Audit aplicate de Curtea de Conturi (ISSAI 100, ISSAI 400 și ISSAI 4000)³.

Auditul a avut drept scop oferirea asigurării că patrimoniul public și resursele financiare au fost gestionate de către Societatea pe Acțiuni „Moldtelecom” în conformitate cu reglementările aplicabile, în anii 2020-2022.

Examinând Raportul de audit, precum și explicațiile persoanelor cu funcții de răspundere prezente la ședința publică, Curtea de Conturi

¹ Legea privind organizarea și funcționarea Curții de Conturi a Republicii Moldova nr.260 din 07.12.2017 (în continuare – Legea nr.260 din 07.12.2017).

² Programul activității de audit al Curții de Conturi pe anul 2024, aprobat prin Hotărârea Curții de Conturi nr.55 din 15.12.2023.

³ Hotărârea Curții de Conturi nr.2 din 24.01.2020 „Cu privire la Cadrul Declarațiilor Profesionale ale INTOSAI”.

A CONSTATAT:

Societatea pe Acțiuni „Moldtelecom” este o companie de stat fondată în anul 1993 ca urmare a restructurării sectorului de telecomunicații din Republica Moldova și a fost reorganizată în anul 1999 în societate pe acțiuni, acționar unic fiind statul.

Fiind o entitate de interes public înființată cu scopul de a obține venituri din desfășurarea activității de antreprenariat în domeniul comunicațiilor electronice, Societatea oferă servicii de telefonie fixă și mobilă, conexiune la internet și televiziune digitală. Compania își desfășoară activitatea într-un mediu competitiv. În topul furnizorilor de servicii de comunicații electronice, societatea se plasează pe locul doi, deținând cota de piață de 26% din veniturile realizate pe ramură. În anul 2022 Compania a obținut venituri din vânzări în valoare de 1.595,1 mil.lei, costul vânzărilor însumând 1.307,2 mil.lei și profitul net – 39,9 mil.lei.

Complexul patrimonial gestionat de entitate a constituit, la situația din 31.12.2022, circa 16.011,0 mil.lei, din care 11.002,0 mil.lei (sau 68,7%) reprezintă uzura și amortizarea acumulată.

Evaluând conformitatea gestionării patrimoniului public și a resurselor financiare de către Societatea pe Acțiuni „Moldtelecom” în anii 2020-2022, se concluzionează că unele procese și tranzacții, inclusiv cu impact asupra performanței financiare, au fost organizate și s-au realizat într-un mod defectuos, afectat de neconformități, existența unor lacune ale cadrului normativ, precum și de alte aspecte vulnerabile.

Astfel,

- tarifele reglementate la serviciile de telefonie fixă nu au fost modificate din anul 2004. Doar în perioada auditată pierderile din prestarea acestor servicii au constituit, per ansamblu, 1.075,2 mil.lei;
- Societatea nu și-a valorificat posibilele venituri din prestarea altor servicii decât cele de comunicații electronice, ceea ce a generat pierderi în sumă de 14,4 mil.lei;
- Societatea nu a elaborat și nu a aprobat o strategie investițională funcțională, ceea ce duce la formularea unor priorități investiționale neclare și neconsecvente. Totodată, Planurile anuale de investiții au un grad scăzut de executare (circa 65% în anul 2022), fapt ce poate determina reducerea capacității de a face față concurenței pe piața națională de comunicații electronice;
- din cauza lipsei unor reglementări exhaustive, informațiile prezentate în situațiile financiare cu privire la rezerva statutară de finanțare a investițiilor nu au imagine fidelă și au compromis intenția de capitalizare durabilă a profitului net;
- Societatea nu s-a racordat la principiul prudenței în contabilitate și a exercitat capitalizarea cheltuielilor în lipsa prevederilor regulamentare clare (în sumă de 51,5 mil.lei), precum și în lipsa justificărilor (în sumă de 29,5 mil.lei). Aceste tranzacții au avut impact negativ asupra valorii activelor, cheltuielilor și au cauzat denaturarea profitului net al Companiei;
- lipsa reglementărilor interne în aspectul termenului de valabilitate al contractelor de achiziții a facilitat achiziționarea de bunuri și servicii pe perioadă nedeterminată de la unii și aceiași furnizori, ceea ce a subminat concurența, a compromis principiul de utilizare eficientă a banilor și de tratament egal și nediscriminatoriu al ofertanților, precum și a generat cheltuieli suplimentare Companiei;
- mijloacele de transport au fost achiziționate în condiții de netransparență și concurență neloială, iar executarea contractelor de achiziții conține indicatori de fraudă;

- Societatea nu a asigurat transparența procedurilor și informarea la scară largă a potențialilor ofertanți;
- în pofida măsurilor întreprinse, Societatea nu a înregistrat drepturile patrimoniale asupra tuturor bunurilor imobile, fiind create premise de pierdere a acestora;
- din cauza administrării neconforme a terenurilor proprietate publică transmise în folosință SA „Moldtelecom”, se atestă divergențe între datele Companiei și datele Agenției Proprietății Publice, care nu au fost identificate și corectate în timp util;
- managementul defectuos al bunurilor imobile a generat lipsa de viziune cu privire la folosirea ulterioară a: (i) bunurilor neutilizate în procesul tehnologic (26 de terenuri procurate pentru dezvoltarea rețelelor celulare, clădirilor și încăperilor cu suprafață totală de 36,8 mii m²) și (ii) a suprafețelor cu grad avansat de deteriorare (20% din suprafețele disponibile);
- Societatea nu a valorificat întregul potențial de acumulare a veniturilor posibile în caz de dare în locațiune a imobilelor, estimate în sumă de circa 3,5 mil. lei anual;
- procedura actuală de dare în locațiune a imobilelor ce aparțin Societății cu drept de proprietate este una incertă și poate influența valorificarea bunurilor;
- ținerea în evidența contabilă a fondului locativ privatizat a cauzat supraestimarea activelor cu suma de 2,6 mil. lei;
- transmiterea în folosință gratuită a bunurilor imobile a generat ratarea veniturilor în sumă de 0,6 mil. lei;
- se relevă eficiența scăzută a activității Consiliului Societății în administrarea corporativă a Companiei.

Reieșind din cele expuse, în temeiul art.14 alin.(2) și art.15 lit. d) și art.37 alin.(2) din Legea nr.260 din 07.12.2017, Curtea de Conturi

HOTĂRĂȘTE:

1. Se aprobă Raportul de audit al conformității privind gestionarea patrimoniului public și a resurselor financiare de către Societatea pe Acțiuni „Moldtelecom” în anii 2020-2022.

2. Prezenta Hotărâre și Raportul de audit se remit:

2.1. Parlamentului Republicii Moldova, pentru informare și examinare, după caz, în cadrul Comisiei parlamentare de control al finanțelor publice;

2.2. Președintelui Republicii Moldova, pentru informare;

2.3. Guvernului Republicii Moldova, pentru informare și luare de atitudine în vederea monitorizării asigurării implementării recomandărilor de audit;

2.4. Ministerului Dezvoltării Economice și Digitalizării, de comun cu Agenția Proprietății Publice, pentru luare de atitudine, și se recomandă revizuirea și inițierea modificării cadrului normativ existent aferent modului de dare în arendă/locațiune a activelor neutilizate ce aparțin cu drept de proprietate societăților comerciale cu capital public;

2.5. Agenției Proprietății Publice, pentru luare de atitudine, și se recomandă:

2.5.1. revizuirea și ajustarea în documentele de constituire a Societății pe Acțiuni „Moldtelecom” a aspectelor asociate deficiențelor constatate, care ar asigura responsabilizarea și eficientizarea activității acesteia;

2.5.2. identificarea și selectarea membrilor Consiliului Societății pe principii de competitivitate, transparență și echitate în conformitate cu prevederile cadrului normativ aplicabil;

2.5.3. verificarea și corectarea datelor cu privire la bunurile imobile proprietate publică transmise în folosință Societății pe Acțiuni „Moldtelecom”;

2.6. Agenției Naționale pentru Reglementare în Comunicații Electronice și Tehnologia Informației, pentru luare de atitudine, și se recomandă să definitiveze cadrul normativ aferent acordării accesului la infrastructura de comunicații electronice astfel încât să asigure încurajarea investițiilor eficiente în infrastructură și promovarea inovației;

2.7. Consiliului Societății pe Acțiuni „Moldtelecom”, pentru examinarea în ședință a constatărilor auditului și monitorizarea activităților în scopul implementării recomandărilor de audit;

2.8. Societății pe Acțiuni „Moldtelecom”, pentru luare de atitudine și asigurarea implementării recomandărilor expuse în Raportul de audit;

2.9. Procuraturii Generale, pentru examinare conform competențelor și întreprinderea măsurilor ce se impun, în special la situațiile expuse în paragraful 4.2.7 din Raportul de audit, în ceea ce privește suspiciunile de fraudă la achiziționarea în anii 2020-2021 a mijloacelor de transport în valoare totală de circa 13,0 mil. lei.

3. Se ia act că, pe parcursul misiunii de audit, Societatea pe Acțiuni „Moldtelecom” a întreprins măsuri de remediere a deficiențelor constatate în aspectul înregistrării și valorificării bunurilor imobile; instituirii mecanismului de verificare a istoriei de credit a noilor clienți; dezvoltării sistemului de monitorizare a proiectelor interne pentru divizarea costurilor pe componente CAPEX/OPEX pe fiecare proiect în parte.

4. Prezenta Hotărâre intră în vigoare din data publicării în Monitorul Oficial al Republicii Moldova și poate fi contestată cu o cerere prealabilă la autoritatea emitentă în termen de 30 de zile de la data publicării. În ordine de contencios administrativ, Hotărârea poate fi contestată la Judecătoria Chișinău, sediul Râșcani (MD-2068, mun. Chișinău, str. Kiev nr. 3), în termen de 30 de zile din data comunicării răspunsului cu privire la cererea prealabilă sau din data expirării termenului prevăzut pentru soluționarea acesteia.

5. Curtea de Conturi va fi informată trimestrial, în termen de 6 luni din data intrării în vigoare a prezentei Hotărâri, despre acțiunile întreprinse pentru executarea subpunctelor 2.4 – 2.7 din prezenta Hotărâre și în termen de 12 luni, despre acțiunile întreprinse pentru executarea subpunctului 2.8 din prezenta Hotărâre.

6. Hotărârea și Raportul de audit al conformității privind gestionarea patrimoniului public și a resurselor financiare de către Societatea pe Acțiuni „Moldtelecom” în anii 2020-2022 se plasează pe site-ul oficial al Curții de Conturi (<https://www.ccrm.md/ro/decisions>).

Marian LUPU,
Președinte